

הנחיות לבדיקת המשימות

לפניכם מחווון למשימות בעברית. במחווון הנחיות למורים המשתמשים בכלי לחישוב ציונים.

להלן הנחיות כלליות לבדיקת המשימות:

אם אין תשובה או נראה כי לא ניסה התלמיד לענות על שאלה, או ענה תשובות כגון "לא יודע", צייר ציור, העתיק הוראות וכו', יש להשאיר את התא הנוגע לציון השאלה ריק.

שאלות פתוחות:

- דוגמאות הכתובות בגופן **כתב** 'הן דוגמאות מקוריות של תשובות תלמידים, והן מובאות בלשונם.
- חלק מהדוגמאות או ההנחיות להערכה כתוב בין סוגריים. הכתוב בין סוגריים אינו חייב להיות בתשובת התלמיד.
- אין להוריד נקודות בשל שגיאות כתיב או בשל ניסוח שגוי, אלא אם כן מצוין אחרת.
- תשובות שיש בהן מידע עודף:
 - אם המידע העודף שגוי, כל התשובה שגויה, אלא אם כן מצוין אחרת.
 - אם המידע העודף אינו שגוי, אין להוריד נקודות למרות המידע העודף, אלא אם כן מצוין אחרת.
 - אם המידע העודף הוא העתקה בלתי מושכלת (למשל העתקה גורפת של פסקה, העתקה של חלקי משפט מהטקסט לפני התשובה או אחריה), כל התשובה שגויה.

שאלות רב־ברירה:

- יש להעריך את תשובות התלמיד לפי המחווון ולהקליד את הציון המתאים.
- אם סימן התלמיד כמה תשובות, יש להקליד את הציון 0.

משימת כתיבה:

את הציון במשימת הכתיבה יש להזין בכלי לחישוב הציונים **בשאלה 17** (הבעה בכתב).

חלק ראשון: סיפור – הספרנית הקטנה

שאלה 1

הבנת הנקרא: הבנת המשמעות המשתמעת

מטרת השאלה: להבין רעיון שאינו כתוב בסיפור במפורש.

3 נק' (3) שאיה והספרן אהבו לשוחח על ספרים.

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 2

הבנת הנקרא: הבנת המשמעות המשתמעת

מטרת השאלה: להבין רעיון שאינו כתוב בסיפור במפורש.

3 נק' (4) כי הוא היה נחמד וטוב אליהם.

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 3

הבנת הנקרא: הבנת המשמעות המשתמעת

מטרת השאלה: להבין למי המאזכר רומז או למה הוא רומז במשפט נתון.

3 נק' (2) הילדים בשכונה שמספרים את הסיפור

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 4א

הבנת הנקרא: הבנת המשמעות הגלויה

מטרת השאלה: לאתר משפט שלפיו אפשר ללמוד על תכונה של דמות בסיפור.

3 נק' העתקת משפט אחד על הספרן כאדם האוהב ילדים,

לדוגמה:

- "את כולם היה מקבל בסבר פנים יפות..." (שורה 3)

- "בדרכו לספרייה היה מנפנף לנו מרחוק ולפעמים מתקרב אלינו ומתבונן בנו משחקים". (שורות 4-5)

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 4ב

הבנת הנקרא: הבנת המשמעות הגלויה

מטרת השאלה: לאתר משפט שלפיו אפשר ללמוד על תכונה של דמות בסיפור.

3 נק' העתקת משפט המלמד על הספרן כאדם האוהב ספרים,

לדוגמה:

- "לעיתים קרובות ראינו את השניים שקועים בשיחה נלהבת – לרוב על ספרים". (שורות 1-2)

- "הספרן הזקן התייחס לספרים כאילו היו יצורים חיים". (שורה 9)

- "לפעמים היה נדמה שהספרים הם הנכדים שלו..." (שורות 9-10)

שאלה 5

הבנת הנקרא: הבנת המשמעות הגלויה

מטרת השאלה: לאתר פרטי מידע מפורשים בטקסט.

4 נק' תשובה הכוללת את ההצעה של איה בנוגע ל"ספרייה הקטנה",

לדוגמה:

איה הציעה שכל הילדים יחליפו ביניהם ספרים, היא תרשום למי שייק כל

ספר ולמי הוצג כל ספר, וכך הם יצרו משהו שדומה ל"ספרייה קטנה".

0 נק' כל תשובה אחרת,

לדוגמה:

איה הציעה שילכו לביתו של הספרן כדי לשאול מדוע הספרייה סגורה.

שאלה 6

הבנת הנקרא: פרשנות, עיבוד ויישום

מטרת השאלה: ליישם את מה שנלמד מן הטקסט בהקשרים אחרים.

6 נק' תשובה הכוללת שני פרטי מידע חשובים הקשורים לסגירת הספרייה, לפי הסיפור,

לדוגמה:

- (1) הספרן חולה;

(2) הספרייה היתה סגורה למשך שבועיים.

- (1) הספרנית המחליפה תהיה איה מכיתה ה' ;

(2) ילדי הכיתה יעזרו לאיה אם יהיה צורך.

- (1) מפתח הספרייה יהיה אצל איה מכיתה ה' ;

(2) יש להחזיר את כל הספרים באוצר שנקבע עם הספרן הקבוע.

3 נק' תשובה הכוללת פריט מידע חשוב אחד הקשור לסגירת הספרייה.

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 7

הבנת הנקרא: הבנת המשמעות המשתמעת
מטרת השאלה: להבין מילה בהקשר הכתוב בטקסט.

3 נק' (2) שתקנו

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 8

לשון: שורשים- יצירה של פעלים משורשים שונים
מטרת השאלה: זיהוי זמנים וגופים של הפועל ושימוש תקין בהם.

הערה: מילה הכתובה בשגיאת כתיב תיחשב תשובה שגויה.

סעיף 1

תשובה נכונה: דאגתי

סעיף 2

תשובה נכונה: רשמה

סעיף 3

תשובה נכונה: סומכת

6 נק' תשובה נכונה בשלושת הסעיפים

4 נק' תשובה נכונה בשני סעיפים

2 נק' תשובה נכונה בסעיף אחד

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 9

לשון: פירוק כינוי קניין חבור

מטרת השאלה: לזהות מבנה מילה, תחיליות וסיומות (כינויים חבורים).

הערות:

- מילה הכתובה בשגיאת כתיב תיחשב תשובה שגויה.

- יידוע נוסף של המילה אינו נחשב לשגיאה.

סעיף 1

תשובה נכונה : (ה)מצח שלו

סעיף 2

תשובה נכונה : (ה)עטיפה שלה

סעיף 3

תשובה נכונה : (ה)נעליים שלו

סעיף 4

תשובה נכונה : (ה)ספרים שלה

6 נק' תשובה נכונה בארבעת הסעיפים

4 נק' תשובה נכונה בשלושה סעיפים

2 נק' תשובה נכונה בשני סעיפים

1 נק' תשובה נכונה בסעיף אחד

0 נק' כל תשובה אחרת

חלק שני: כריכות אחריות של ספרים

שאלה 10

הבנת הנקרא: בחינה והערכה של רכיבי תוכן, מבנה ולשון בטקסט

מטרת השאלה: לזהות רכיבים בטקסט שתפקידם למשוך את הקוראים לקרוא את הספר.

6 נק' תשובה שכתובים בה שני דברים שכתובים על כריכת הספר שימשכו קוראים לקרוא את הספר,

לדוגמה:

- הכריכה כתובה בשפה שילדים מבינים ומדברים בה, ולכן הם יתחברו אליה וזה יארום להם לקרוא את הספר.

- כי האיורים (טרייסי ביקר) מתארת אותו בצורה כיפית ושמחה.

- האיורים מספרת על הספר והיא אומרת את זה בשפת היום יום שלנו כמו שילדים מדברים אז יותר קל לנו להבין.

3 נק' תשובה שכתוב בה דבר אחד שכתובים על כריכת הספר שימשוך ילדים לקרוא את הספר.

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 11

הבנת הנקרא: הבנת המשמעות הגלויה

מטרת השאלה: לאתר פרט מידע מפורש בטקסט.

4 נק' תשובה שכתוב בה שאנדרסן התפרסם בזכות אגדות הילדים שכתב.

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 12

הבנת הנקרא: הבנת המשמעות המשתמעת

מטרת השאלה: להבין מילים וביטויים בהקשר הכתוב בטקסט.

4 נק' תשובה (2): האגדות הכי טובות של אנדרסן.

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 13

הבנת הנקרא: פרשנות עיבוד ויישום

מטרת השאלה: להבין רעיונות ומסרים עיקריים בשני טקסטים ולהשוות ביניהם.

4 נק' תשובה המפרטת את המשותף בין הברווזון ובין אנדרסן: השינוי שחל ביחס של הסביבה אליהם, או השינוי שחל בו – הפך להיות בולט,

לדוגמה:

- כאשר הברווזון היה קטן הוא היה מכוּצָר ודחוי, ואם אנדרסן כאשר היה צעיר הוא היה שונה וכוּלָּט העליון אותו. אבל אחרי שנים, הברווזון גדל והפך לברבור יפה, ואנדרסן גדל ונהיה סופר מפורסם ואהוב.

- אנדרסן היה דחוי ואם הברווזון היה המכוּצָר. אחר כך אנדרסן גילה שהוא הסופר הטוב במדינה כמו הברווזון המכוּצָר שגילה שהוא יפהפה.

- הברווזון המכוּצָר התחיל לא מקובל וסיים מקובל ואנדרסון גם התחיל לא מקובל ואם סיים אבל ממש מקובל. פעם כולל בחקו אליו. אבל אז הוא הפך לאזרח לאופת.

2 נק' תשובה הכוללת התייחסות לאנדרסן בלבד,

לדוגמה:

- אנדרסן היה צעיר מוצר ושונה מכולם ובגלל זה סבל צלבונות. הוא נקט כשהפך לאזרח מפורסם.

- אנדרסן, בנו של סנדלר צני, ביקש להיות אמן. הוא לא למד בתחומים רבים של אמנות ובסוף הפך להיות האזרח המפורסם והמהולל והאהוב ביותר של ארצו, דנמרק.

0 נק' כל תשובה אחרת.

בשאלה זו יש לבדוק רק את איכות הכתיבה (התוכן נבדק בשאלה 13).

כדי לקבוע את איכות הכתיבה יש לבדוק את הרכיבים האלה: לכידות וקישוריות (רצף המשפטים ומילות הקישור), אורך הטקסט, מבנה המשפטים, משלב הלשון, סימני הפיסוק (חוץ מהסימן פסיק), הכתיב. יש לבדוק את איכות הכתיבה באופן הוליסטי.

5 נק' הכתיבה מיטבית,

לדוגמה:

- כאשר הברוולון היה קטן הוא היה מכווצ ודחוי, ואם אנדרסן כאשר היה צעיר הוא היה שונה וכולם הצליבו אותו. אבל אחרי שנים, הברוולון גדל והפך לברבור יפה, ואנדרסן גדל ונהיה סופר מפורסם ואהוב.

3 נק' הכתיבה ברמה בינונית,

לדוגמה:

הברוולון המכווצ התחיל לא מקובל וסיים מקובל ואנדרסון גם התחיל לא מקובל וגם סיים ממש אבל ממש מקובל. פעם כולם צחקו אליו. אבל אז הוא הפך לאנדרסן מפורסם.

1 נק' הכתיבה ברמה נמוכה

0 נק' כל תשובה אחרת, לרבות אחת התשובות האלה:

- תשובה קצרה שיש בה 3-4 מילים ואי־אפשר להעריך אותה.
- תשובה שבה הכתוב משובש מאוד.
- תשובה שבה כל הכתוב מועתק מהטקסט.

שאלה 14

לשון: יצירה של פעלים מאותו השורש

מטרת השאלה: להבין את המושג "שורש" ותפקידו (משפחות מילים).

הערה:

- מילה הכתובה בשגיאת כתיב תיחשב תשובה שגויה.

סעיף 1

תשובה נכונה: ניצחן

סעיף 2

תשובה נכונה: הנציח/ינציח/מנציח

סעיף 3

תשובה נכונה: הנציחה

סעיף 4

תשובה נכונה: לנצח

סעיף 5

תשובה נכונה: להנציח

5 נק' תשובה נכונה **בחמשת** הסעיפים

4 נק' תשובה נכונה **בארבעה** סעיפים

3 נק' תשובה נכונה **בשלושה** סעיפים

2 נק' תשובה נכונה **בשני** סעיפים

1 נק' תשובה נכונה בסעיף **אחד**

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 15

הבנת הנקרא: פרשנות עיבוד ויישום

מטרת השאלה: לזהות רכיבים משותפים בשני טקסטים ולהשוות ביניהם.

4 נק' תשובה (1): בשתייהן יש שמות של יצירות שהסופרים כתבו.

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 16 נבדקת פעמיים – פעם בהבנת הנקרא (תוכן) ופעם בהבעה בכתב (מבנה ולשון, 16 כ).

שאלה 16

הבנת הנקרא: בחינה והערכה של רכיבי תוכן, מבנה ולשון

מטרת השאלה: להעריך רכיבי תוכן ומבנה של טקסטים.

4 נק' תשובה הכוללת את השם של הספר אותו בחר לקרוא, בליווי הסבר רלוונטי.

0 נק' תשובה שאינה רלוונטית, לרבות בחירה בשם של ספר ללא הסבר.

בשאלה זו יש לבדוק רק את איכות הכתיבה (התוכן נבדק בשאלה 11).

כדי לקבוע את איכות הכתיבה יש לבדוק את הרכיבים האלה : לכידות וקישוריות (רצף המשפטים ומילות הקישור), אורך הטקסט, מבנה המשפטים, משלב הלשון, סימני הפיסוק (חוץ מהסימן פסיק), הכתיב. יש לבדוק את איכות הכתיבה באופן הוליסטי.

5 נק' הכתיבה מיטבית,

3 נק' הכתיבה ברמה בינונית

1 נק' הכתיבה ברמה נמוכה

0 נק' כל תשובה אחרת, לרבות **אחת** התשובות האלה :

- תשובה קצרה שיש בה 3-4 מילים ואי־אפשר להעריך אותה.
- תשובה שבה הכתוב משובש מאוד.
- תשובה שבה כל הכתוב מועתק מהטקסט.

משימת כתיבה

שאלה 17

הבעה בכתב

יש לבדוק את הטקסט שכתב התלמיד, לפי הקריטריונים שלהלן.

הערה :

טקסט שכתוב בו רק משפט אחד לא ייבדק, והציון בכל הקריטריונים יהיה 0.

א. תוכן ומבנה

1. התאמה לסוגה

1 נק' הטקסט כתוב כהמלצה.

0 נק' הטקסט אינו כתוב כהמלצה.

2. התאמה למשימה

1 נק' התוכן נוגע לנושא המשימה (המלצה על ספר/סרט/תכנית טלוויזיה).

0 נק' התוכן אינו נוגע לנושא המשימה.

3. איכות התוכן

בקטגוריה הזו מפורטות ההנחיות לניקוד 0, 1, 3, 5. עם זאת אפשר לתת ניקוד ביניים (2, 4).

5 נק' **תוכן מלא** : על התלמיד למסור מידע על ספר/סרט/תכנית טלוויזיה ולנסות לשכנע את הקוראים לקרוא/ לראות אותו/אותה.

3 נק' **תוכן חלקי** : תיאור ספר/סרט/תכנית טלוויזיה ללא ניסיון לשכנע את הנמענים, או לחילופין ניסיון לשכנע ללא מסירת מידע.

1 נק' **תוכן דל** : לא נמסר מידע על הסרט/ספר/תכנית טלוויזיה וההמלצה סתמית ולא משכנעת.

0 נק' רק חלק מהרכיבים שלעיל קיימים והם אינם מפותחים.

בקטגוריה הזו מפורטות ההנחיות לניקוד 0, 2, 4. עם זאת אפשר לתת ניקוד ביניים (1, 3).

4 נק' הטקסט לכיד:

- ההמלצה עצמאית (אוטונומית) ואפשר להבינה ללא הקשר נוסף.
- יש קשר (כרונולוגי או סיבתי) הגיוני בין חלקי הטקסט.
- כל הרכיבים (מידע + חוות דעת + המלצה) מקושרים לרצף הטקסט ותורמים להבנתו.

2 נק' יש פגימה בלכידות הטקסט.

0 נק' הטקסט אינו לכיד.

ב. לשון

1. קישוריות

2 נק' הטקסט מקושר היטב:

- מילות הקישור והמאזכרים מגוונים, והשימוש בהם מדויק.
- נעשה שימוש בביטויים המציינים את היחס בין חלקי הטקסט או בין חלקי המשפט (כגון: כדי ש, אבל, למרות).
- מילות הקישור מתאימות ומגוונות.

1 נק' קישוריות בינונית: יש פגימה בקישוריות הטקסט.

0 נק' קישוריות מועטה: הטקסט כמעט אינו מקושר.

2. אוצר מילים

- 2 נק'**
 - המשלב הלשוני הולם כתיבה לעיתון בית ספר.
 - לשון תקשורתית: מודעות לנמענים (כגון שימוש בפנייה ישירה ובביטויי שכנוע).
 - שימוש מגוון באוצר מילים ובמבנים תחביריים.
 - 1 נק'**
 - אוצר המילים בסיסי ואינו מגוון דיו (יתקבל שיבוץ של ביטויי סלנג למטרת שכנוע).
- או**
- השימוש במילים אינו מדויק תמיד.

0 נק' אוצר המילים דל או השימוש במילים אינו מדויק.

3. תחביר

2 נק' מבנה המשפטים תקני, יש התאם דקדוקי (במין, במספר וביידוע).

1 נק' מבנה המשפטים תקני ברובו, וברוב המשפטים יש התאם דקדוקי.

0 נק' יש שגיאות רבות במבנה המשפט ובהתאם הדקדוקי.

4. פיסוק

1 נק' השימוש בסימני הפיסוק נכון ברוב הטקסט (נקודה, סימן שאלה, נקודתיים, מירכאות וסימן קריאה).

0 נק' השימוש בסימני הפיסוק אינו נכון ברוב הטקסט **או** אין שימוש בהם כלל.

הערה: שימוש תקני בסימן פסיק אינו נדרש.

5. כתיב

1 נק' אין יותר משתי שגיאות כתיב שונות.

0 נק' יש שלוש שגיאות כתיב שונות **או** יותר.

הערות:

- שגיאת כתיב חוזרת תיחשב שגיאת כתיב אחת.
- הקפדה על כללי הכתיב חסר הניקוד אינה נדרשת.